

Burcu Kösem
EKONOMİ - FİNANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

HAFTALIK EKONOMİ BÜLTENİ

4 Mart / 2022

Bu rapor; Dünya ve Türkiye ekonomisindeki güncel gelişmeleri, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtma ya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

Pandemi Artık Sona Eriyor Derken...

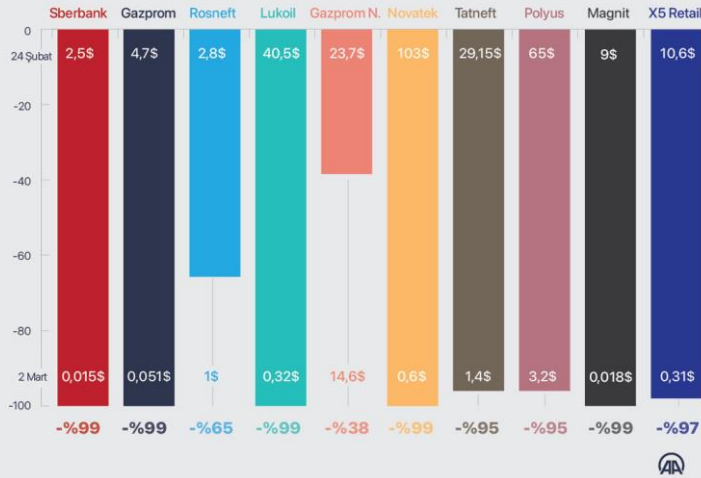
- ❑ Aslında bu Mart ayının gelişi hepimize bir bahar umudu verecekti...Tam 2 yıldır devam eden Covid-19'un yarattığı kan, ter, gözyaşı tam da açık havada maske ve HES kodu zorunluluğunun kalkması ile bitiyor derken..
- ❑ Ne yazık ki bu umut vaat eden haberin sevinci Rusya-Ukrayna savaşı ile kursağımızda kaldığı gibi hayatımıza yeni bir travma daha eklenmiş oldu.
- ❑ Yine bu bahara barajların nispeten dolması , kuraklığın bu nedenle bir miktar ekin açısından azalması gibi nedenlerle gıda enflasyonunun düşeceği,
- ❑ Havaların ısınması ile enerji giderlerinin azalacağı ve en önemlisi de artacak turizm geliri beklentisi ile girmiştik..
- ❑ Ancak henüz umudumuz yeşermeden Ukrayna'nın göbeğindeki korkunç patlamalar ve insanlık dramı ile baş başa kaldık.
- ❑ Yine savaşta taraf olmadığı için sanatından, işinden olan insanlar için medeniyeti..
- ❑ Hiç dahli olmadığı halde ticaretinden parasından olan insanlar ve ülkeler için adaleti sorguladık..
- ❑ Dünya, ne yazık ki 21. yy da da emperyalizmin sahnesi olmaya devam ediyor...

Rusya Ukrayna Savaşı 9. Gününde...

Rusya'nın en büyük şirketlerinde değer kayıpları yüzde 99'a ulaştı

Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik saldırısını duyurduğu 24 Şubat'tan 2 Mart'a kadar, Rus şirketlerinin Londra'daki hisse değerlerinde önemli kayıplar yaşandı

Moskova Borsasında 28 Şubat'tan bu yana işlem yapılmıyor

- ❑ Ukrayna'da Zaporijya Nükleer Santrali sahasındaki çatışmalarda yangın çıktı
- ❑ Kiev'de büyük bir patlama sesi duyuldu
- ❑ Rusların havadan saldırdığı Ukrayna'nın Çernigiv kentinde ölenlerin sayısı 47'ye yükseldi
- ❑ Zaporijya Nükleer Santrali sahasında kontrol Rus ordusuna geçti
- ❑ Zelenskiy: Çernobil'den 6 kat büyük bir felaket olabilirdi
- ❑ BM: Ukrayna'da şiddet devam ederse 10 milyondan fazla kişi evlerini terk edebilir
- ❑ Ukrayna ile Rusya tahliyelerin yapılacağı bölgelerde geçici ateşkes için anlaşta
- ❑ Ukrayna'dan 9 bin 653 Türk vatandaşı tahliye edildi

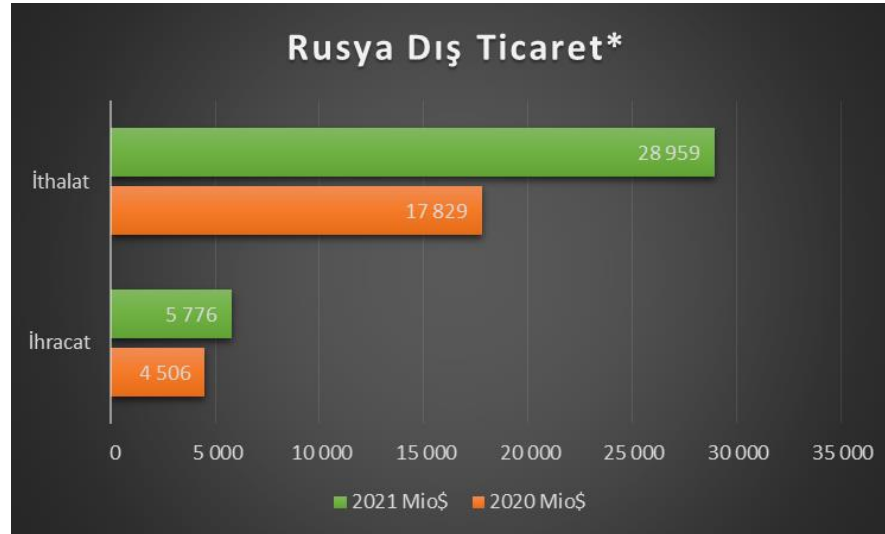
Rusya Ukrayna Savaşı 9. Gününde...

- ❑ Ukrayna'da Rus güçlerinin yaklaştığı Avrupa'nın en büyük santrali Zaporijya Nükleer Santrali sahasındaki çatışmalar sonucu yangın çıktığının bildirilmesi hem dünya çapında bir korku yarattı hem de piyasaların bir kez daha alt üst olmasına yol açtı!
- ❑ Financial Times'ın haberine göre İspanya Dış İşleri Bakanı José Manuel Albares NATO'da, Ukrayna için potansiyel bir hava üssü kapama müdahalesinin tartışmaya açılacağına muhtemel olduğunu ileri sürdü.
- ❑ Küresel piyasa Rusya yaptırımlarını fiyatlamakta güçlük çekerken borsada değer kayıpları yaşandı.
- ❑ Petrol fiyatlarındaki ralliye emtia piyasasındaki tedarik ve fiyat zorlukları eklenmiş durumda...

Rusya SWIFT Yaptırımına Alternatif Arayışları

- ❑ Geçen haftaki bültenimizde savaş henüz başlamıştı ve olası bir SWIFT yaptırımının ticaretimiz üzerinde ne denli yıpratıcı olacağını belirtmiştik.
- ❑ Rusya'nın Ukrayna içindeki ilerleyişi çok geçmeden bu yaptırımı da getirdi. Şimdi tartışılan ise önemli bir ticari ortaklığımız olan bu ülkeye SWIFT dışında ne gibi alternatifler ile para transferi yapılacağı...
- ❑ Milli para birimleriyle ticaret, SWIFT'in yerine Rus sistemi SPFS'ye katılım, barter ve üçüncü ülkeler üzerinden ticaret, şu an öne çıkan seçenekler arasında.
- ❑ Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu'nda (DEİK) hafta başında konuyla ilgili kapsamlı bir toplantı yapıldığı öğrenilirken, ilerleyen günlerde DEİK ve ihracat birliklerinin toplantılarını yoğunlaştıracığı, bankalarla ve ilgili bakanlıklarla görüşmeler gerçekleştireceği bildirildi.

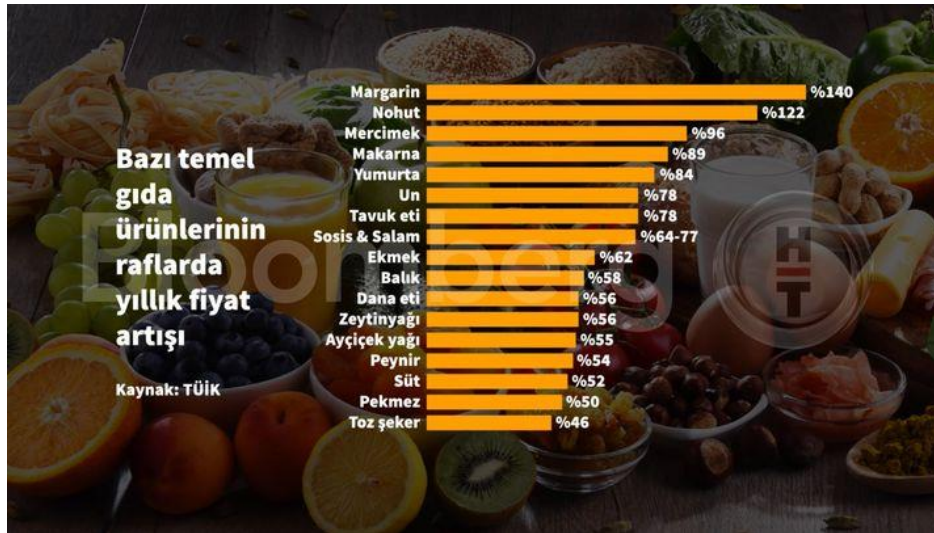
Türkiye 2021'de Yüzde 11 Büyüdü

Ülke	4.Çeyrek Büyüme %
İsrail	9,2
Türkiye	9,1
Polonya	7,6
Macaristan	7,2
İngiltere	6,5
İtalya	6,4
S. Arabistan	6,4
Hollanda	6,1
ABD	5,5
Fransa	5,4
Avusturya	5,4
İspanya	5,2
Endonezya	5,1
AB	4,8
G7	4,5
Çin	4,0
G. Kore	4,0
Kanada	3,4
Meksika	2,7
Almanya	1,4
Japonya	0,7

- ❑ Türkiye ekonomisi 2021 yılında beklentilere paralel olarak yüzde 11'lik yıllık büyüme kaydetti. Büyümede en yüksek katkı iç tüketim ve ihracattan geldi.
- ❑ Ana kalemler bazında 2021 yılının tamamında en düşük büyüme ithalat ve yatırımlar tarafında kaydedildi.
- ❑ 2021 yılının tamamında görülen büyüme performansı son 10 yılın en yüksek büyüme performansı oldu.

Enflasyon Korkutuyor!

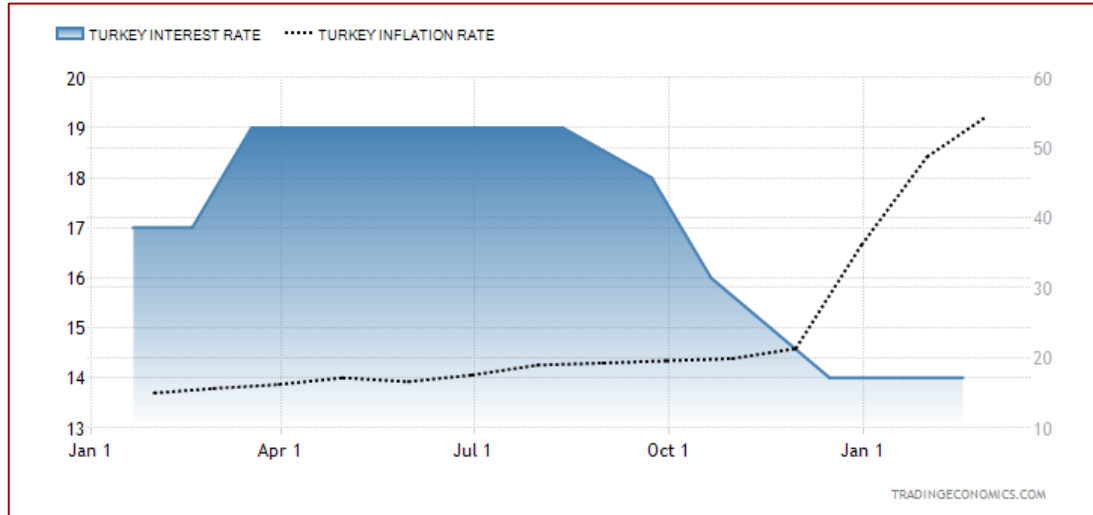
- ❑ Şubat ayı enflasyon rakamları belli oldu. Tüketici fiyatları, şubatta aylık bazda yüzde 4,81 artarken; yıllık enflasyon yüzde 54,44 oldu.
- ❑ Şubat ayında yıllık çekirdek enflasyon yüzde 44,05 oldu. Enflasyon son olarak 2002 Nisan ayında yüzde 52,7 olmuştu.
- ❑ Üretici fiyatları ise 28 yıl sonra üç haneye çıkarak geçen yılın aynı ayına göre yüzde 105,01 artış kaydetti.
- ❑ Üretici fiyatlarında yıllık bazda en yüksek artış yüzde 213,7 ile ham petrol ve doğal gaz sektöründe yaşanırken elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı yüzde 202,51 ve kok ve rafine petrol ürünleri yüzde 198,88 ile endekslerin en fazla arttığı alt sektörler oldu.

Enflasyon Korkutuyor!

- TCMB Şubat ayına ilişkin aylık fiyat gelişmeleri değerlendirmesini yayımladı.
- Şubat ayında tüketici fiyatlarındaki yükselişe en belirgin katkının gıda ve temel mal gruplarından geldiğine dikkat çekerken, olumsuz görünümü biraz sınırlandırdığını belirttiği temel gıda ürünlerindeki KDV indiriminin etkisinin bir kısmının mart ayına sarkacağını öngördü.
- Enerji fiyatlarının etkisine ilişkin olarak ise “Emtia fiyatlarında ocak ayından itibaren gözlenen artış eğilimi son dönemde jeopolitik gelişmelerle hızlanmış ve bağlantılı kalemlerde etkileri hissedilmiştir” ifadelerini kullandı.

CDS, Döviz Kuru, Borsa...

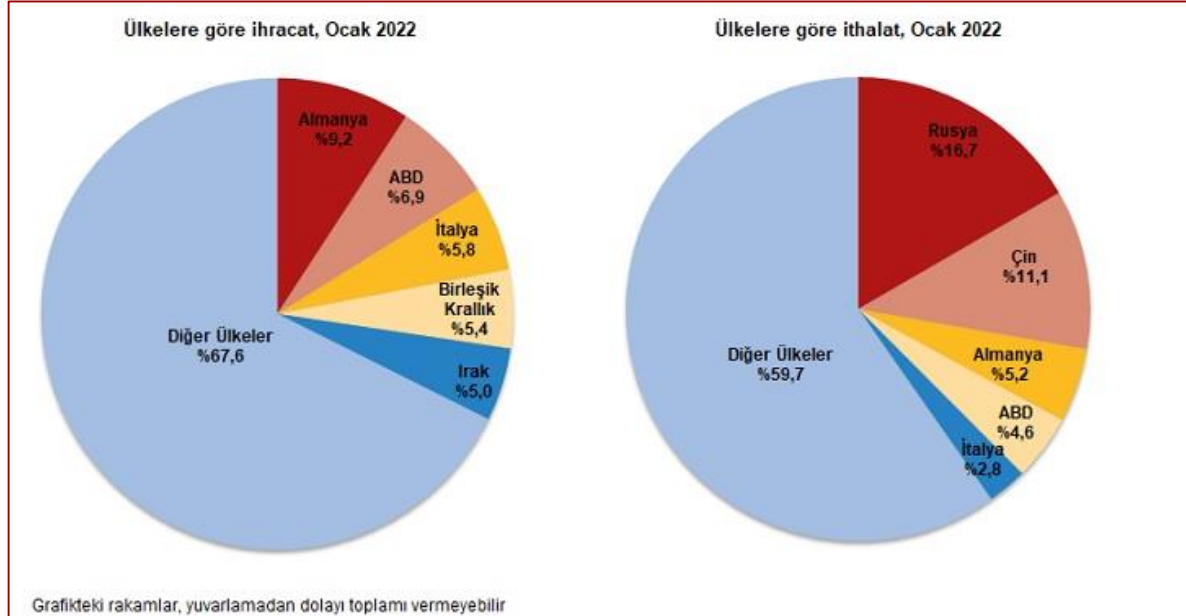
- ❑ Yurt içinde artan enflasyon baskısına ek olarak son haftalarda küresel ekonomik görünümün bozulmasının da etkisiyle Türkiye'nin risk priminde yükseliş devam ediyor.
- ❑ Rusya'nın Ukrayna'yı işgali küresel risk primlerini etkilerken Türkiye, oluşan bu tabloda en çok etkilenen ülkeler arasında yer alıyor..
- ❑ Türkiye'nin 5 yıllık CDS'i 30 baz puan daha artışla 650 baz puanı gördü. Böylelikle küresel finansal kriz döneminden bu yana en yüksek seviye izlendi.
- ❑ CDS'lerdeki artış etkisiyle eurobond piyasası baskılanıyor. 10 yıllık dolar cinsi Türkiye eurobondun getirisi son 3 günde 50 baz puandan fazla artış göstererek yüzde 8,7'ye çıktı.
- ❑ Türk lirası da kademeli bir şekilde değer kaybederken haftanın son işlem gününde dolar/TL'deki artış yüzde 1'in üzerine çıktı. Haftaya 13,80'in hemen altında başlayan dolar/TL, 14,34'e kadar çıktı. Böylece dolar/TL'deki haftalık yükseliş yüzde 4'e yaklaştı.
- ❑ Borsa İstanbul'da BİST 100 Endeksi da açılıştaki 2.010 puan üzerinde kalıcı olmadı ve 2.000-2.005 puan aralığına çekildi.

Haftadan Kalanlar

- ❑ Pakdemirli'nin istifa etmesinin ardından Tarım ve Orman Bakanlığına atanan Kirişçi, görevi törenle devraldı.
- ❑ NATO Dışışleri Bakanları Toplantısının ardından açıklamalarda bulunan Stoltenberg, Ukrayna'da uçuşa yasak bölge oluşturmak, Ukrayna hava sahasına NATO uçakları göndermek ve Rus uçaklarını vurmak anlamına geliyor." ifadesini kullandı.
- ❑ Erdoğan, kadına şiddetle mücadelede yeni reform paketinin taslağı üzerindeki çalışmaların bittiğini ve en kısa sürede TBMM'nin gündemine getirileceğini belirtti.
- ❑ Coinbase CEO'su Brian Armstrong, rublede yaşanan yıkıcı düşüş sonrası birçok Rus vatandaşının geçimini kripto paralarla sağladığını söyleyerek yaptırım kararı alınmadığı sürece tüm Rusların hesaplarını yasaklamayacaklarını belirtti.
- ❑ Akaryakıtta aralık ayından bu yana kadar yapılan indirimlerle benzinde 2,5265 TL, motorinde 2,0559 TL, LPG'de 1,7780 TL'lik ÖTV sınırına ulaşılmış oldu.
- ❑ Rusya-Ukrayna savaşı TMO'nun maliyetini ton başına 100 dolar artırdı
- ❑ Sanatçı Akrep Nalan, Bodrum'daki evinde yaşamını yitirdi.
- ❑ Pakistan'ın Peşaver kentinde camiye düzenlenen bombalı saldırıda ilk belirlemelere göre 30 kişi hayatını kaybetti.
- ❑ Yaptırımlar Rus ekonomisini etkisi altına alırken Rus şirketleri Çin bankasında hesap açmaya çalışıyor.

Dış Ticaret İstatistikleri, Ocak 2022

- ❑ Türkiye İstatistik Kurumu ile Ticaret Bakanlığı iş birliğiyle oluşturulan genel ticaret sistemi kapsamında üretilen geçici dış ticaret verilerine göre; ihracat 2022 yılı Ocak ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre %17,2 artarak 17 milyar 587 milyon dolar, ithalat %54,2 artarak 27 milyar 848 milyon dolar olarak gerçekleşti.
- ❑ Ocak ayında dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı ayına göre %234,9 artarak 3 milyar 64 milyon dolardan, 10 milyar 261 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2021 Ocak ayında %83,0 iken, 2022 Ocak ayında %63,2'ye geriledi.

İstatistiklerle Kadın, 2021

- ❑ Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre; 2021 yılında, kadın nüfus 42 milyon 252 bin 172 kişi, erkek nüfus 42 milyon 428 bin 101 kişi oldu. Diğer bir ifadeyle; toplam nüfusun %49,9'unu kadınlar, %50,1'ini ise erkekler oluşturdu.
- ❑ Kadınlar ile erkekler arasındaki bu oransal denge, kadınların daha uzun yaşaması nedeniyle, 60 ve daha yukarı yaş grubundan itibaren kadınların lehine değişti. Kadın nüfusun oranı, 60-74 yaş grubunda %52,3 iken 90 ve üzeri yaş grubunda %73,2 oldu.
- ❑ En az üniversite mezunu olan 25 ve daha yukarı yaştaki nüfusun toplam nüfus içindeki oranı ise 2008 yılında %9,8 iken 2020 yılında %22,1 oldu. Bu oran cinsiyete göre incelendiğinde; 2008 yılında 25 ve daha yukarı yaşta olup en az üniversite mezunu olan kadınların oranı %7,6, erkeklerin oranı %12,1 iken bu oran 2020 yılında kadınlarda %19,9, erkeklerde ise %24,4 oldu.

	(%)		
	Toplam	Erkek	Kadın
Okuryazar olmayan nüfus oranı (25+ yaş)	3,8	1,0	6,5
Yüksekokul veya fakülteden mezun nüfus oranı (25+ yaş)	19,2	21,1	17,3
İstihdam oranı (15+ yaş)	42,8	59,8	26,3
İşgücüne katılma oranı (15+ yaş)	49,3	68,2	30,9
İşsizlik oranı (15+ yaş)	13,2	12,3	15,0